

## POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa R. sp. z o.o. w Z.

przeciwko I. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 sierpnia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 15 maja 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**

**2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 8100 zł  
(osiem tysięcy sto) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Powodowa R. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. wystąpiła przeciwko pozwanej I. K. z dwoma powództwami o zapłatę. W jednej sprawie domagała się zasądzenia od pozwanej kwoty 29.520 euro z odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami procesu tytułem kary umownej zastrzeżonej na wypadek odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie pozwanej, a w drugiej sprawie – zasądzenia 527 182,33 zł z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zwrotu zapłaconej pozwanej ceny maszyny – wykrawarki, od umowy sprzedaży której powódka odstąpiła oraz odszkodowania za straty i utracone korzyści.

Sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 28 marca 2018 r. uwzględnił w całości powództwo o zapłatę kary umownej, zasądzając od pozwanej na rzecz powódki kwotę 29 520 euro z odsetkami ustawowymi, a następnie ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, natomiast w drugiej sprawie zasądził na rzecz powódki jedynie zwrot uiszczonej ceny w kwocie 399 999,96 zł z odsetkami ustawowymi, a następnie ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty, natomiast oddalił żądanie zapłaty z tytułu utraconych korzyści i poniesionych strat.

Sąd ustalił, że na podstawie umowy z dnia 10 sierpnia 2012 r. pozwana sprzedała powódce hydrauliczną wykrawarkę RPP firmy E. za cenę 80.000 euro netto, przy czym zapłata miała być dokonana w walucie polskiej. Pozwana miała dostarczyć instrukcję użytkowania urządzenia najpóźniej w dniu dostawy, jednak w tym dniu przekazała instrukcję w języku angielskim, a polskie tłumaczenie dostarczyła po trzech miesiącach. W przypadku odstąpienia od umowy przez powódkę z przyczyn leżących po stronie pozwanej, pozwana zobowiązała się zapłacić powódce karę umowną w wysokości 30% wartości umowy. Powódka miała także prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Pozwana dostarczyła i zamontowała w zakładzie powódki sprzedaną wykrawarkę, której odbiór nastąpił 18 grudnia 2012 r. Powódka zapłaciła jej cenę. Serwisant pozwanej przeszkolił w obsłudze wykrawarki członka zarządu powódki – R. K., który miał ją obsługiwać. Serwisant nie miał zastrzeżeń do miejsca ustawienia urządzenia i podłoża.

Powódka zaczęła zgłaszać powtarzające się nieprawidłowe działanie wykrawarki począwszy od stycznia 2013 r. Wskazywała na wrywanie blachy z uchwytów, generowania nieprawidłowych komend przez komputer, niewyregulowanie poziomów stołów i wymienionej łapy, niecentryczne uderzenia młotka, powstawanie „gratów” (zadziorów), które uniemożliwiały jej normalną eksploatację wykrawarki. Serwisant pozwanej usuwał zgłaszane wady, m.in. wymienił jedną łapę. Ostatnie czynności serwisowe wykonano w dniu 10 maja 2013 r. Powódka twierdziła jednak, że wady nie zostały skutecznie usunięte, poinformowała o tym pozwaną i pismem z dnia 29 maja 2013 r. złożyła oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży na podstawie art. 560 § 1 k.c.,

z powodu istotnych wad, nieusuniętych przez pozwaną pomimo wezwań. Jednocześnie zażądała zapłaty kary umownej z powodu odstąpienia od umowy. Pozwana zakwestionowała skuteczność odstąpienia od umowy w piśmie z 11 czerwca 2013 r. i w tym samym dniu, bez wcześniejszego uzgodnienia z powódką, jej przedstawiciele, serwisant oraz przedstawiciel producenta przybyli do zakładu powódki w celu przeprowadzenia diagnostyki wykrawarki i ewentualnie wykonania naprawy. Nie zostali jednak wpuszczeni, ponieważ na terenie zakładu nie było osoby upoważnionej reprezentowania powódki.

W oparciu o opinię biegłych Sąd ustalił, że wykrawarka nadal nie działała prawidłowo i pozwana nie usunęła zgłaszanych wad. Wrywanie blachy spowodowane było pozycjonowaniem stempla względem matrycy i różnicą w poziomie zacisku prawego względem lewego. Poza tym po wykrawaniu na materiale pozostawały tzw. graty, narzędzia niezbędne do wykrawania zużywały się zbyt szybko, wykrawarka jednocześnie uderzała dwoma narzędziami, bądź zaprogramowany wzór był wykonywany w około połowie. W toku procesu wykrawania obrabiany materiał był wrywany z jednoczesnym uszkodzeniem narzędzi i obrabianego materiału. Nie było możliwe realizowanie procesu wykrawania w cyklu automatycznym. Praca wykrawarki stanowiła zagrożenie dla operatora lub osób przebywających w pobliżu. Wymagania co do miejsca posadowienia wykrawarki wynikające z instrukcji producenta zostały spełnione. Nieprawidłowy był natomiast montaż dokonany przez pozwaną, gdyż nie posadowiono stołów na tym samym poziomie. Nienależycie została też wykonana wymiana jednej z łap. Stwierdzone błędy pojawiały się nieregularnie. Nie ujawniły się w czasie testowania maszyny przez biegłego.

Sąd Okręgowy uznał, że wykrawarka miała wadę fizyczną w rozumieniu art. 556 § 1 k.c., która zmniejszała jej wartość i użyteczność wynikającą z jej przeznaczenia. Wada czyniła ją niezdadną do normalnego wykorzystania w działalności gospodarczej przez stronę powodową i była bardzo uciążliwa. Wadę tę Sąd Okręgowy zakwalifikował jako istotną, uprawniającą powódkę do odstąpienia od umowy, pomimo tego, iż strona pozwana nadal wyrażała wolę usunięcia wad, skoro uprzednie naprawy okazały się nieskuteczne. W konsekwencji stwierdził zasadność roszczenia o zapłatę kary umownej i o zwrot

ceny zakupionego urządzenia, natomiast powództwo odszkodowawcze uznał za niewykazane.

W treści uzasadnienia zamieścił zdanie: „Istnienie wady, (bez względu na to, czy była to wada istotna czy nieistotna) uprawniało stronę powodową do odstąpienia od umowy na podstawie art. 560 § 1 zd. 1 k.c.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 15 maja 2019 r. oddalił apelację pozwanej. W uzasadnieniu podzielił ustalenia i wnioski prawne Sądu Okręgowego. Ustosunkował się do zarzutów kwestionujących ustalenia faktyczne, podzielił w szczególności ocenę opinii biegłych, którą kwestionowała pozwana i kwalifikację prawną stanu faktycznego. Potwierdził, że liczba i charakter wad uzasadniały zakwalifikowanie ich jako istotnych. Pozwana nie usunęła skutecznie wad, które po naprawie pojawiały się ponownie. Uprawniało to powódkę do odstąpienia od umowy. W swoich wywodach umieścił zdanie: „Przepis art. 560 stanowi, że uprawnienie do odstąpienia od umowy powstaje, jeżeli sprzedana rzecz ma wadę a sprzedawca usunie wadę”.

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego zaskarżając ten wyrok w całości. Skargę oparła na obydwu podstawach kasacyjnych z art. 398<sup>3</sup> § 1 k.p.c. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 560 § 1 k.c. oraz art. 484 § 1 zd. drugie k.c. w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Podniosła też uchybienie przepisom postępowania, które mogły mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a konkretnie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 286 k.p.c. oraz art. 378 § 1 *in principio* k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c.

We wnioskach domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym, a także zasądzenia od powoda na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanej powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę rozpoznania jego skargi wystąpieniem przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. to znaczy oczywistą zasadnością tej skargi ze względu na niesprostanie obowiązкови ponownego zbadania sprawy przez Sąd Apelacyjny oraz naruszenie przepisów prawa materialnego, a zwłaszcza art. 560 § 1 in fine k.c. Skarżący wskazał, iż Sąd II instancji zaniechał całkowicie zbadania prawidłowości zastosowania przyjętych przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego, a nadto zaaprobował rażąco wadliwe ustalenie kary umownej.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa, dostrzegalny na pierwszy rzut oka i jego skutek, którym jest jaskrawa nieprawidłowość zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Skarżąca wskazała, iż o oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej decydować miało jedno zdanie zawarte w uzasadnieniu Sądu pierwszej instancji, sprowadzające się do konstatacji, iż „samo istnienie wady, bez względu na to czy była to wada istotna czy nie istotna, uprawniało powoda do odstąpienia od umowy w oparciu o art. 560 § 1 k.c.” Natomiast rozpoznający apelację pozwanej

Sąd Apelacyjny nie dostrzegł tego uchybienia i w swym uzasadnieniu stwierdził, iż „przepis art. 560 k.c. stanowi, że uprawnienie do odstąpienia powstaje, jeżeli sprzedana rzecz ma wadę, a sprzedawca wadę usunie.” Wskazane stwierdzenia miały jednak w sposób oczywisty charakter niedokładności, bądź pominięcia, co jednoznacznie wynikało z poprzedzających i następujących po nich ustaleniach i wniosków obu Sądów. Z lektury całości uzasadnień jasno wynikało, iż Sądy te uwzględniły powództwo ze względu na istotną wadę przedmiotu umowy (wykrawarki) oraz na nieskuteczne naprawy przeprowadzane przez serwisanta, co łącznie uprawniało powódkę do odstąpienia od umowy. Zarzuty zaniechania zbadania prawidłowości zastosowania przyjętych przez Sąd pierwszej instancji przepisów prawa materialnego nie są oczywiście uzasadnione, gdyż Sąd Apelacyjny przedstawił własną ocenę i ją umotywował. Wysokość kary umownej odniesiona została do wartości umowy, co Sąd Okręgowy zinterpretował jako równowartość całej kwoty, którą powódka była zobowiązana zapłacić pozwanej, obejmującej także podatek. Pozwana nie wyjaśniła przyczyn dla których takie określenie podstawy obliczenia kary umownej należałoby ocenić jako oczywiście wadliwe. Uznać zatem należy, iż wskazane przez skarżącą podstawy przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99, art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c. Wysokość zasądzonej sumarycznie kwoty kosztów radcowskich, należnej w połączonych sprawach uzasadnia § 2 pkt 6 i 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).